

Historik

Barnkammaren på Åtorp

Bruksförvaltaren på Laxå Bruk, Carl Adolfs Muhr och Hedvig Christina Ringström hade tre barn, Sidonie, Jaqueline och Victor. En barnkammare fanns för dem på Åtorp. Barnen passades av en barnjungfru som hade ansvar för dem och för deras kläder och annat som de behövde. En *inventarielista*, en lista över saker, i Laxå Bruks arkiv beskriver vad som fanns i barnkammaren år 1826. Överst på inventarielistan är skrivet:

*1826 Aprill 19 räknat ifrån Mamsell Anette H Wahlins till
Hushållerskan Brita Carlsdotter till vård och ansvar, följande Barn
Saker och Kläder.*

Mamsell Anette Wahlin var alltså barnjungfru år 1826 och flickorna var 6 och 8 år och lillebror Victor 4 år.

Enligt inventarielistan, fanns i barnkammaren möbler, sängar, madrasser fjäderkuddar, lakan och en rya, som användes som täcke. En vagg hade stått där tidigare, men den hade flyttats. Var Victor bodde är lite osäkert, för det är mest flickornas saker som finns antecknade på listan. Där fanns flickornas kläder, skor, böcker och leksaker.

Flickornas tvätt och toalett

Något badrum brukade inte finnas på 1800-talet, utan man tvättade sig på rummet vid ett tvättfat med en kanna vatten. På inventarielistan står tvättsvamp, handdukar och kam. Det var viktigt att vara ren. Det fanns många näsdukar uppräknade i inventarielistan, att använda vid behov. På 1800-talet fanns inga pappersnäsdukar att snyta sig i.

Det fanns inget toalettpapper heller, man torkade sig med en utsliten linnelapp, mossa eller löv. När man behövde gå på toaletten fick man ta sig ut ur huset och besöka dasset, *avträdeshuset*. Det kunde var mörkt och kallt på vintern. Det luktade illa och var fullt medflugor på sommaren. Men systrarna Muhr hade det lite mer bekvämt, för de hade en *nattstol* i barnkammaren. Det var en stol med

hål i sitsen och en hink eller potta under som de kunde sitta på vid behov.
Hinken hämtades på morgonen av tjänstefolket som tömde den.

Anna Karin Nilson, juli 2022